

2-2018 Avløpsrensing for morgendagens krav og utfordringer; revisjon av Norsk Vann rapport 168 Veiledning til dimensjonering av avløpsrenseanlegg

Forslagsstiller

Avløpskomitéen

Målsetting for prosjektet

Målet med prosjektet er å gi ut en oppdatert veiledning for dimensjonering av avløpsrenseanlegg som er tilpasset morgendagens krav og utfordringer.

Bakgrunn

Norsk Vann rapport 168 Veiledning til dimensjonering av avløpsrenseanlegg kom ut i 2009 og var da basert på retningslinjer utgitt av Statens Forurensningstilsyn (SFT) i 1978 og revidert i 1983 (TA-525). Dette skjedde etter at SFT hadde informert Norsk Vann om at de ikke lenger tok ansvaret for ajourhold og videreutvikling av tekniske retningslinjer og veiledninger innen kommunal avløpssektor, og uttrykte ønske om at Norsk Vann skulle ta dette ansvaret. Veiledningen var tilpasset nye krav til rensing som da var nedfelt i forurensningsforskriften.

Veiledningen er ment som en hjelp til de som planlegger og prosjekterer renseanlegg i det å velge mellom ulike renseprosesser og -prosesskombinasjoner, og å sikre at anleggene blir riktig dimensjonert. Veiledningen er ikke å betrakte som godkjenningsskrav.

Siden veiledningen kom i 2009 har det vært en betydelig teknologisk utvikling innen avløpsrensing og slambehandling, noe som gjør at det er behov for en oppdatert veiledning. Dette gjelder utviklingen innenfor ulike renseprosesser og innen slambehandling, og erfaringer med slike. Det er blant annet et behov for en bredere dekning av de vanligste prosessene som benyttes ved primærrensing. I og med at primærrensing i første rekke er en norsk problemstilling er det viktig at dimensjoneringsstall og annen relevant informasjon presenteres samlet for de ulike prosessene.

Et annet viktig tema som en ny veiledning må dekke, er energibruk ved ulike prosessvalg og prosesskombinasjoner, noe som har fått langt større betydning siden veiledningen kom ut.

En oppdatert veiledning innenfor et sentralt felt som avløpsrensing er dessuten en viktig oppfølging av bærekraftstrategien for vannbransjen, som ble vedtatt av årsmøtet i Norsk Vann i september 2017.

Prosjektinnhold

Ved en revisjon av veiledningen må det tas stilling til hva som evt. skal endres eller utelates, samt hvilke nye prosesser som skal inkluderes. Dette er noe styringsgruppen må ta stilling til.

Her gjengis noen områder der det er behov for ny veiledning:

- Det foreligger nå langt mer erfaring med ulike siltyper og andre prosesser enn da veiledningen ble utarbeidet. Dette gir grunnlag for å gi mer omfattende dimensjoneringsanvisninger for disse prosessene.
- I tillegg må det tas med dimensjoneringsstall, inkludert erfaringer som det må tas hensyn til, ved bruk av høybelastede avskillingsprosesser og prosesser som gir en mer langtgående fjerning av partikler enn det som har vært vanlig fram til nå.
- Nye slambehandlingsprosesser og erfaringer fra eksisterende prosesser som er i drift
- Energibruk bør vektlegges når de ulike prosessene omtales. Energiforbruket er en faktor som må tillegges mer vekt framover, og en revidert veiledning bør derfor gjenspeile dette.

Prosjektet innebærer følgende delaktiviteter:

- Avholde oppstartsmøte mellom styringsgruppe og rådgiver for prosjektet for å drøfte nærmere hvordan prosjektet best skal løses, herunder antall møter og møteplan
- Innhente nødvendig grunnlagsinformasjon for å besvare oppgaven
- Utarbeide forslag til rapport
- Gjennomføre workshop med styrings- og referansegruppe for drøfting av rapport
- Revidere rapport
- Gjennomføre høring av revidert rapportforslag i styrings- og referansegruppen
- Utarbeide endelig rapport
- Avholde avslutningsmøte mellom styringsgruppe og rådgiver for å behandle endelig rapport og avtale videre oppfølging av rapporten
- Markedsføre og implementere resultatene

Organisering/deltakere

Prosjektet styres av en styringsgruppe med minst 4 representanter fra Norsk Vanns medlemmer, som er oppnevnt av Norsk Vanns avløpskomité. Det forventes at styringsgruppe og rådgiver møtes minst 3 ganger (oppstartsmøte, workshop, avsluttende møte) og at

øvrig kommunikasjon er per mail/tlf. Styringsgruppen vil foreslå deltakere i en referansegruppe. Referansegruppen blir invitert til workshopen og til å gi innspill til rapporten.

Norsk Vanns sekretariat vil ivareta prosjektadministrasjon, trykking/markedsføring mv.

Kostnader/finansiering

Prosjektkostnader er anslått til kr 900 000 og skal i sin helhet finansieres av Norsk Vann prosjekt. Prosjektet har følgende budsjettposter:

Kostnader	
Faglig utredning og rapportering	630 000
Møter styrings-/referansegrupper	40 000
Trykking og formidling	70 000
Prosjektadministrasjon	100 000
Uforutsett	60 000
Totalt	900 000

Finansiering	
Norsk Vann prosjekt	900 000
Ekstern	-
Totalt	900 000

Posten «Faglig utredning og rapportering» angir maks. ramme for utredningsarbeidet, herunder timekostnader, reisekostnader, møter og ev. biomkostninger.

Kost/nytte

Det er innhentet synspunkt fra flere hold i bransjen som bekrefter inntrykket av at dagens veiledning i dimensjonering er i omfattende bruk både hos kommuner, interkommunale selskap, konsulenter og leverandører. Dette viser at det er behov for denne typen publisasjon.

Tidsplan

Prosjektet starter opp februar 2018 og rapporteres innen desember 2018.

Rapportering og informasjon

Prosjektet rapporteres i form av en Norsk Vann rapport. Til markedsføring av resultatene utarbeides 2-siders informasjonsark samt artikkel. Rapporten bør dessuten presenteres på fagtreff og ved andre relevante bransjesamlinger.

Deltakerne i Norsk Vanns prosjektsystem mottar et eksemplar av rapporten fra prosjektet, og 2-siders informasjonsark benyttes til utstrakt spredning av resultatene på konferanser mv. Resultatene fra prosjektet presenteres dessuten i Bulletin og på norskvann.no. En faglig basert artikkel sendes relevante tidsskrifter som VANN, Kommunalteknikk, Teknisk Ukeblad mv.

Prioriteringskriterier

Kriterier	
1) Er prosjektet i samsvar med strategiplanen?	Ja, Utvikle kompetanse i Norsk Vanns prosjektsystem
2) Er prosjektet innenfor en av følgende prosjektkategorier: a) tekniske veiledninger/rapporter, b) forvaltningsveiledninger/-rapporter eller c) strategiske prosjekter/utredningsprosjekter	Ja, teknisk veiledning
3) Er prosjektet egnet til å løse utfordringer for ulike medlemskategorier?	Ja, for byggherre, leverandører og konsulenter
4) Fører prosjektet til utvikling av nye veiledninger/verktøy?	Ja
5) Er prosjektet tilstrekkelig stort til å gi et tilfredsstillende resultat?	Ja

6) Er det sannsynlig med økonomiske bidrag fra eksterne miljøer til prosjektet?	Aktuelt med bidrag fra feks RIF?
---	----------------------------------

Arne Haarr, 29.09.2017

Direktørens forslag til prioritering for 2018:

Gjennomføres i 2018. Fra flere hold er det signalisert behov for revisjon av rapport 168. Nye avløpsanlegg må planlegges og dimensjoneres utfra oppdatert kunnskap. Følgelig er det viktig at Norsk Vanns veiledere på sentrale områder er relevante og oppdaterte.

Innspill i høringsrunden

Samfunnskomiteen:

Samfunnskomiteen støtter direktørens innstilling. Prosjekt om bærekraft og fremtidsretting er viktig. Prosjektet bør også omhandle krav om gjenvinningsgrad og rensegrad i framtiden. Samfunnskomiteen bør bli representert i styringsgruppen.

Avløpskomiteen:

Viktig prosjekt, som støttes. Veiledningen trenger å oppdateres, også med tanke ny kunnskap om bærekraft, energiproduksjon og kjemikaliebruk.

Vannkomiteen:

Støtter direktørens innstilling. Komiteen anbefaler at LCA/LCC tas inn i vurderingen av de ulike teknologiene.

Direktørens innstilling til styret:

Gjennomføres i 2018. Komiteenes merknader tas med inn i det videre arbeidet med prosjektet.